

vestlige delegationer bortset fra Frankrig og i et par enkelte tilfælde Italien stort set forholdt sig ret passive med hensyn til fremsættelse af ændringsforslag og overlod til udviklingslandene at føre størstedelen af diskussionen. En vis tilbageholdenhed fra østlandenes side kunne også spores. Selv om diskussionerne ofte var lange og farvet af en politisk og følelsesmæssig holdning til ord, lykkedes det med enkelte undtagelser at nå frem til formuleringer, som stort set alle i sidste instans kunne stemme for.

### III. Detailgennemgangen af erklæringsudkastet.

Forinden detailgennemgangen af erklæringsudkastet påbegyndtes, blev det på fransk initiativ forsøgt at få vedtaget en proceduremæssig beslutning om, at alle gentagelser i teksten skulle søges undgået. Forslaget mødte kun ringe sympati og blev trukket tilbage af Frankrig. På forslag af Irak ændredes erklæringens titel til: Erklæring om sociale fremskridt og udvikling.

#### A. Præambelen.

De væsentligste ændringer i præambelen i forhold til udkastet blev dels en understregning af det enkelte menneskes plads i den sociale udvikling (ønsket af 14 latinamerikanske lande) og dels en fremhævelse af, at selv om hovedansvaret for den sociale udvikling i udviklingslandene påhviler disse lande selv, er det de udviklede landes ansvar at bistå dem og tilrettelægge en sådan inden- og udenrigspolitik, at forskellen i levestandard mellem de to grupper lande udignes (forslag fra Afghanistan, Ceylon, Indien, Mauritien og Jugoslavien).

Blandt de problemer, der gav anledning til en længere diskussion, var spørgsmålet om formuleringen af den indbyrdes afhængighed mellem sociale fremskridt og verdensfreden. Diskussionen resulterede i vedtagelsen af dels en polsk formulering om, at international fred og sikkerhed på den ene side og socialt fremskridt og økonomisk udvikling på den anden er nært afhængige af og gensidigt påvirker hinanden, dels af en paragraf, som udtrykker overbevisning om, at „social udvikling fremmes af fredelig sameksistens, venskabelige forbindelser og samarbejde mellem stater med forskellige

socialle, økonomiske eller politiske systemer“. Sidstnævnte paragraf er et eksempel på, hvordan arbejdet i udvalget ofte førte til, at alle synspunkter blev imødekommet uden hensyntagen til, at en gentagelse derved blev resultatet.

Ud over de allerede omtalte bestemmelser indeholder præambelen en henvisning til de målsætninger for socialt fremskridt, der er opstillet i tidligere af FN og særorganisationerne vedtagne internationale instrumenter. Endvidere påpeges nødvendigheden af at overføre ressourcer fra oprustning til arbejdet for sociale fremskridt. Endelig understreges, at hovedopgaven for alle stater og internationale organisationer består i at afskaffe alle onder og forhindringer for sociale fremskridt i samfundslivet, herunder især sådanne, som er forårsaget af ulighed, udnyttelse, krig, kolonialisme og racisme.

#### B. Operative del I.: Afsnittet om principper.

Fra fransk side fremsattes forslag om fuldstændig at omorganisere det af Kommissionen for social Udvikling udarbejdede erklæringsudkast. Da Frankrig havde deltaget i kommissionens arbejde, vakte forslaget en del uvilje blandt de øvrige medlemmer af kommissionen. Under forhandlingerne viste Frankrigs forslag sig dog at møde så megen sympati, at det rent faktisk blev det franske mønster, man gik frem efter. I sin endelige udformning kom afsnittet til at omfatte 9 artikler.

*Artikel 1* fastslår, at alle folkeslag og alle mennesker, uanset race, hudfarve, køn, sprog, religion, nationalitet, etnisk oprindelse, familiemæssig eller social status, politisk eller anden overbevisning, har ret til at leve i værdighed og frihed og til at nyde goderne ved sociale fremskridt og også selv skal bidrage dertil. Artiklen blev vedtaget med stemmefordelingen 92-0-1 (Botswana).

*Artikel 2* bygger på to artikler (4 og 6) i det oprindelige udkast. Sammenlægningen vedtoges på fransk initiativ med 38 stemmer for, 35 imod, medens 21 afstod (herunder de nordiske lande). Artiklen fastslår, at sociale fremskridt og social udvikling skal bygge på det enkelte menneskes værdighed og værd og sikre, at menneskerettighederne og social retfærdighed fremmes, hvilket kræver: